



Робоча програма «Фінансова статистика» для студентів  
(назва навчальної дисципліни)  
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит.  
(назва спеціалізації)

„27” серпня 2019 року - 15 с.

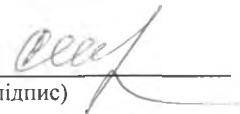
Розробники: Фатюха Н.Г., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри  
Фінанси, банківська справа та страхування


Протокол від „27” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри Фінанси, банківська справа та страхування


„27” серпня 2019 року  
(підпис)  (С. В. Шарова)  
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від „25” вересня 2019 року № 22

„25” вересня 2019 року Голова  (В.В. Корольков)  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми\*

„25” вересня 2019 року Керівник групи   
(підпис) (прізвище та ініціали)

\*Якщо дисципліна викладається не випусковою кафедрою

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	вибіркова	
	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація): <u>072 - Фінанси, банківська справа та страхування (Фінанси і кредит)</u>		
Модулів – 1		<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ <small>(назва)</small>		<b>Семестр</b>	
Загальна кількість годин - 120		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 5	Освітній ступінь: бакалавр	<b>Лекції</b>	
		30 год.	6 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		14 год.	2 год.
		<b>Лабораторні</b>	
		- год.	- год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		76 год.	112 год.
<b>Індивідуальні завдання:</b>			
-	контр. робота		
Вид контролю: залік			

### Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,7% до 63,3%

для заочної форми навчання – 6,7% до 93,3%.

## 2. Мета навчальної дисципліни

### Мета:

- формування теоретичних знань та набуття практичних вмінь і навичок використання сучасної методології, методів, прийомів та системи показників статистичного дослідження фінансового сектора економіки для проведення прикладного статистичного аналізу з метою кількісного обґрунтування управлінських рішень у галузі фінансів.

### Завдання:

- знати теоретичні основи становлення та розвитку фінансової статистики та її організаційних засад;
- розуміти порядок виокремлення та структурування фінансового сектору;
- набуття студентами здатностей (компетенцій) розуміти основні принципи обґрунтування різних видів господарських рішень на основі статистичної інформації про стан та розвиток фінансового сектора економіки.

Оволодіння дисципліною «Фінансова статистика» дозволить майбутнім бакалаврам розвинути статистичне мислення, здобути навички творчого використання основних статистичних підходів та інструментарію статистичного аналізу фінансово-економічних явищ і процесів, вміння інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

#### а) загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК02.**
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК07**
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК08.**

#### б) фахові компетентності:

**Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансова статистика»**

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. <b>СК02.</b> Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. <b>СК04.</b> Здатність застосовувати	Здатність до визначення організаційних аспектів фінансової статистики в Україні, систематизації методів фінансової статистики, збору та обробки економіко-статистичної інформації
	Здатність до формування висновків за результатами статистичного аналізу показників Державного бюджету України
	Здатність розуміти сутність, принципи складання, структуру й інформаційну базу платіжного балансу та формування висновків за результатами аналізу його статистичного дослідження

<p>сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. <b>СК06.</b></p> <p>Здатність скласти та аналізувати фінансову звітність. <b>СК07.</b></p> <p>Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. <b>СК10.</b></p>	Здатність демонструвати знання та практичні навички і вміння щодо статистичного вивчення цін та застосування основних статистичних методів оцінювання рівня й динаміки інфляції.
	Здатність обґрунтовувати систему показників статистики грошей та грошового обігу та приймати рішення за результатами статистичної оцінки грошового обігу.
	Здатність розуміння особливостей аналізу стану та розвитку банківської системи і використання статистичного інструментарію в аналізі банківської діяльності
	Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку страхової діяльності за результатами її статистичного дослідження
	Здатність до вивчення стану та розвитку біржової торгівлі цінними паперами та вміння застосовувати статистичні методи аналізу показників біржової статистики.
	Здатність до оцінки стану розвитку ринку цінних паперів, спостереження за ринковими характеристиками цінних паперів.
	Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку фінансів галузей національної економіки за результатами його статистичного дослідження

**очікувані програмні результати навчання:**

- показати належний рівень знань у сфері статистики фінансів, розуміння фінансової термінології (терміни, поняття, категорії та закони, на яких базується статистика фінансів), принципів побудови системи показників фінансової статистики та методології їх обчислення;
- вміння застосовувати набуті знання у практичній діяльності: проводити розрахунки статистичних показників для визначення структури, динаміки та аналізу державного бюджету;
- демонструвати розуміння особливостей принципів складання платіжного балансу, його структуру та інформаційну базу, проводити розрахунки статистичних показників платіжного балансу;
- володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо статистичного вивчення цін та застосування основних статистичних методів оцінювання рівня й динаміки інфляції;
- застосовувати теоретичні знання та методичний інструментарій статистичної оцінки грошового обігу;
- демонструвати розуміння особливостей аналізу стану і розвитку банківської системи, використання статистичного інструментарію в аналізі банківської діяльності;
- вміння досліджувати розвиток страхової справи в країні та застосовувати статистичний інструментарій в аналізі страхової діяльності;
- володіти знаннями статистики фондової біржі та використовувати статистичні методи аналізу показників біржової статистики;

- демонструвати розуміння особливостей вивчення стану розвитку ринку цінних паперів та його вплив на розвиток економіки країни;
- бути здатним обґрунтовувати та приймати рішення на основі статистичних досліджень в сфері фінансів галузей національної економіки.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1. Статистика макроекономічних показників соціально - економічного розвитку країни.**

##### ***Тема 1. Предмет, метод і завдання статистики фінансів.***

Предмет фінансової статистики. Завдання фінансової статистики. Система показників фінансової статистики. Методи фінансової статистики. Класифікація видів діяльності фінансового сектору. Організація фінансової статистики.

##### ***Тема 2 . Статистика Державного бюджету.***

Суть, завдання та принципи використання статистики бюджетної системи. Інформаційне забезпечення статистики державного бюджету. Статистичні методи аналізу структури державного бюджету. Статистика бюджетних доходів та видатків. Статистичне вивчення видатків. Статистичний аналіз бюджетного дефіциту та державного боргу. Статистичне прогнозування показників бюджету.

##### ***Тема 3. Статистичне вивчення платіжного балансу.***

Предмет і завдання статистики платіжного балансу. Принципи складання та інформаційна база платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Міжнародна інвестиційна позиція. Статистичний аналіз платіжного балансу. Статистика обмінних курсів.

##### ***Тема 4. Статистичне вивчення інфляції.***

Сутність, причини виникнення та види інфляції. Інформаційна база дослідження інфляції. Методи оцінки рівня і динаміка інфляції.

##### ***Тема5. Статистика грошового обігу.***

Суть грошового обороту та завдання статистики. Система показників статистики грошей та грошового обігу. Статистичний аналіз грошового мультиплікатора та швидкості обороту грошей.

#### **Змістовий модуль 2. Статистика фінансових установ.**

##### ***Тема 6. Статистика банківської діяльності.***

Предмет і завдання банківської статистики. Інформаційне забезпечення банківської статистики. Система показників банківської статистики. Статистичний аналіз кредитних операцій. Статистичний аналіз безготівкових розрахунків. Статистичний аналіз економічної ефективності банківської діяльності.

##### ***Тема 7. Статистика страхової діяльності.***

Суть страхування та задачі статистики. Статистичні показники діяльності страхових компаній. Статистична оцінка фінансової стійкості

страхової компанії. Розрахунок тарифних ставок. Статистична оцінка рейтингу надійності страхової компанії.

### ***Тема 8. Статистика фондової біржі.***

Предмет і завдання статистики фондової біржі. Інформаційне забезпечення статистики фондової біржі. Система показників статистики фондової біржі. Характеристика біржових індексів. Основні види та методи розрахунку фондових індексів. Українські фондові індекси. Статистичні методи аналізу показників біржової статистики.

### ***Тема 9. Статистика цінних паперів.***

Предмет і завдання статистики цінних паперів. Показники статистики цінних паперів. Статистична оцінка цінних паперів. Статистичний аналіз інвестиційного портфеля. Статистичний аналіз ризику та доходності цінних паперів.

### ***Тема 10. Статистика фінансів галузей національної економіки.***

Сутність і завдання статистики фінансів галузей національної економіки. Поняття і склад системи показників фінансів галузей національної економіки. Статистика фінансів підприємств. Особливості статистичного аналізу фінансів виробничої сфери.



#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Модуль 1.</b>												
<b>Змістовий модуль 1. Статистика макроекономічних показників соціально - економічного розвитку країни</b>												
Тема 1. Предмет, метод і завдання статистики фінансів	8	2	1	-	-	5	6,6	0,4	0,2	-	-	6
Тема 2. Статистика Державного бюджету	14	4	2	-	-	8	13,9	0,7	0,2	-	-	13
Тема 3. Статистичне вивчення платіжного балансу	14	3	2	-	-	9	12,9	0,7	0,2	-	-	12
Тема 4. Статистичне вивчення інфляції	12	3	1	-	-	8	13,8	0,6	0,2	-	-	13
Тема 5. Статистика грошового обігу	12	3	1	-	-	8	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	<b>60</b>	<b>15</b>	<b>7</b>	-	-	<b>38</b>	<b>60</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	-	-	<b>56</b>

Змістовий модуль 2. Статистика фінансових установ												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Статистика банківської діяльності	12	3	2	-	-	7	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Тема 2. Статистика страхової діяльності	12	3	1	-	-	8	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Тема 3. Статистика фондової біржі	14	3	2	-	-	9	11,8	0,6	0,2	-	-	11
Тема 4. Статистика цінних паперів	12	3	1	-	-	8	10,8	0,6	0,2	-	-	10
Тема 5. Статистика фінансів галузей національної економіки	10	3	1	-	-	6	11,8	0,6	0,2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	<b>60</b>	<b>15</b>	<b>7</b>	-	-	<b>38</b>	<b>60</b>	<b>3</b>	<b>1</b>		-	<b>56</b>
<b>Усього годин</b>	<b>120</b>	<b>30</b>	<b>14</b>		-	<b>76</b>	<b>120</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	-	-	<b>112</b>

**5. Теми семінарських занять**  
Не передбачені навчальним планом.

**6. Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Предмет, метод і завдання статистики фінансів	1	0,2
2	Статистика Державного бюджету	2	0,2
3	Статистичне вивчення платіжного балансу	2	0,2
4	Статистичне вивчення інфляції	1	0,2
5	Статистика грошового обігу	1	0,2
6	Статистика банківської діяльності	2	0,2
7	Статистика страхової діяльності	1	0,2
8	Статистика фондової біржі	2	0,2
9	Статистика цінних паперів	1	0,2
10	Статистика фінансів галузей національної економіки	1	0,2
	<b>Разом</b>	<b>14</b>	<b>2</b>

## 7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

### 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Предмет, метод і завдання статистики фінансів	5	6
2	Статистика Державного бюджету	8	13
3	Статистичне вивчення платіжного балансу	9	12
4	Статистичне вивчення інфляції	8	13
5	Статистика грошового обігу	8	12
6	Статистика банківської діяльності	7	12
7	Статистика страхової діяльності	8	12
8	Статистика фондової біржі	9	11
9	Статистика цінних паперів	8	10
10	Статистика фінансів галузей національної економіки	6	11
	<b>Разом</b>	<b>76</b>	<b>112</b>

### 9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – виконання індивідуального завдання згідно МВ до виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінансова статистика».

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота згідно МР щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансова статистика» заочної форми навчання.

### 10. Методи навчання

Навчальний процес у національному університеті «Запорізька політехніка» здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

## **11. Очікувані результати навчання з дисципліни**

Результати навчання з дисципліни «Фінансова статистика» деталізують такі очікувані результати навчання:

Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб’єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). **ПР05.**

Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. **ПР06.**

Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. **ПР13.**

Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. **ПР16.**

## **12. Засоби оцінювання**

Контроль знань студентів з дисципліни «Фінансова статистика» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Фінансова статистика» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для студентів денної форми навчання засоби оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання студентом тощо. Проведення двох рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку: тести, розв’язання задачі.

## **ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ**

1. Предмет фінансової статистики.

2. Завдання фінансової статистики.
3. Система показників фінансової статистики.
4. Методи фінансової статистики.
5. Класифікація видів діяльності фінансового сектору.
6. Організація фінансової статистики.
7. Суть, завдання та принципи використання статистики бюджетної системи.
8. Інформаційне забезпечення статистики державного бюджету.
9. Показники бюджетної статистики.
10. Статистичні методи аналізу структури державного бюджету.
11. Статистика бюджетних доходів та видатків.
12. Статистичний аналіз бюджетного дефіциту та державного боргу.
13. Статистичне прогнозування показників бюджету.
14. Предмет і завдання статистики платіжного балансу.
15. Принципи складання та інформаційна база платіжного балансу.
16. Структура платіжного балансу.
17. Міжнародна інвестиційна позиція.
18. Статистичний аналіз платіжного балансу.
19. Статистика обмінних курсів.
20. Сутність, причини виникнення та види інфляції.
21. Інформаційна база дослідження інфляції.
22. Методи оцінки рівня і динаміки інфляції.
23. Суть грошового обороту та завдання статистики.
24. Система показників статистики грошей та грошового обігу.
25. Статистичний аналіз грошового мультиплікатора та швидкості обороту грошей.
26. Предметі завдання банківської статистики.
27. Інформаційне забезпечення банківської статистики.
28. Система показників банківської статистики.
29. Статистичний аналіз кредитних операцій.
30. Статистичний аналіз безготівкових розрахунків.
31. Статистичний аналіз економічної ефективності банківської діяльності.
32. Суть страхування та задачі статистики.
33. Статистичні показники діяльності страхових компаній.
34. Статистична оцінка фінансової стійкості страхової компанії.
35. Розрахунок тарифних ставок.
36. Статистична оцінка рейтингу надійності страхової компанії.
37. Предмет і завдання статистики фондової біржі.
38. Інформаційне забезпечення статистики фондової біржі.
39. Система показників статистики фондової біржі.
40. Характеристика біржових індексів.
41. Основні види та методики розрахунку фондових індексів.
42. Українські фондові індекси.
43. Статистичні методи аналізу показників біржової статистики.

44. Предмет і завдання статистики цінних паперів.
45. Показники статистики цінних паперів.
46. Статистична оцінка цінних паперів.
47. Статистичний аналіз інвестиційного портфеля.
48. Статистичний аналіз ризику та доходності цінних паперів.
49. Сутність і завдання статистики фінансів галузей національної економіки.
50. Поняття і склад системи показників фінансів галузей національної економіки.
51. Статистика фінансів підприємств.
52. Особливості статистичного аналізу фінансів виробничої сфери.

### 13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Після кожного змістового модуля проводиться рубіжний контроль, який оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час рубіжного контролю враховують наступні види робіт:

#### Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни «Фінансова статистика»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
тестування на рубіжному контролі	5	50
задача рубіжного контролю	15	15
завдання, тести, розв'язок задач за поточним оцінюванням	25	25
оцінка за самостійну роботу	10	10
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовні модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента та містить: теоретичне питання, тести, задачу.

#### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
		зараховано
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 14. Методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
2. Комплект завдань для проведення поточного контролю.
3. Комплект завдань для підсумкового контролю.
4. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансова статистика” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (Частина 1) / Укл. Н.Г. Фатюха– Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
5. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансова статистика” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (Частина 2) / Укл. Н.Г. Фатюха НУ «ЗП», 2019.
6. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни “Фінансова статистика” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. Н.Г. Фатюха НУ «ЗП», 2019.
7. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Фінансова статистика” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. Н.Г. Фатюха НУ «ЗП», 2019.
8. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінансова статистика» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. Н.Г. Фатюха НУ «ЗП», 2019.

## 15. Рекомендована література

### Базова

1. Кремень В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 368 с.
2. Щурик М. В. Статистика : навчальний посібник. 2-ге видання, оновлене і доп. Львів : «Магнолія - 2006», 2011. 545 с.
3. Фінансова статистика: практикум / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; уклад.: В. М. Кремень, О. І. Кремень. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. 72 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/finstat/praktikum\\_finstat.pdf](http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/finstat/praktikum_finstat.pdf).

### Допоміжна

1. Борух В.О., Алямкін Р.В. Економічна статистика : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2015. 318 с.

2. Макроекономіка : навчальний посібник / за заг. ред. д. М. І. Зверькова, 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу:[http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/nr\\_2015.pdf](http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/nr_2015.pdf)

3. Руська Р. В., Іващук О. Т. «Методи економіко статистичних досліджень» : навчальний посібник. Тернопіль: Тайп, 2014.190 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/618/1/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85.pdf>

4. Фінанси : навчальний посібник: експрес курс / Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін. за заг. ред. Волохової І. С. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

5. Базецька Г. І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері : навчальний посібник / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко. Харків : ХНАМГ, 2012. 292 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://eprints.kname.edu.ua/27132/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

6. Моторин Р. М. Статистика для економістів : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2011. 429 с.

## 16. Інформаційні ресурси

1. Про страхування : Закон України від 07. бер. 1996 р. № 85/96-ВР. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).

2. Платіжний баланс України / Щоквартальне аналітично-статистичне видання НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

3. Державна служби статистики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.